

BUDA (48) *sb f*

sg *N* buda (11). ◇ *G* budy (4). ◇ *A* budę (4). ◇ *I* budą (1). ◇ *L* budzie (10). ◇ *pl N* budy (1). ◇ *G* bud (5). ◇ *A* budy (5). ◇ *I* budami (4). ◇ *L* budách (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Szopa z desek lub gałęzi, szałas; altana; tugurium Murm, BartBydġ* (29) : Tugurium. Buda albo kuczka. *Murm* 137; *BartBydġ* 110b, 163b; Ino dopyero poddany naschi Bialahrodzkiej owcze swoye chcą tam pothim poliam pvczacz y Bvdi sobie miecz jako przed thim bilo *LibLeg* 10/61, 11/63v, 89; *RejWiz* 103v; Ciągnąc na wojnę żadny niema iść w domu ani na wsi/ iedno polem: [...] Niemaię też sobie czynić bud z żadnego drzewa do budowania. *UstPraw* D2; *RejFig* Dd3; ANtioch gdy za żwirzem sam po leśie chodził/ Zbłądziwszy do pasterzow do budy vgodził. *RejZwierz* 7; Na dzdzu mokł/ a w chrościaney budzie zawždy fiadał. *RejZwierz* 9v, 7; Czeremisz pod Nowogrodem niższym/ w budach po leśie mieszkaię *BielKron* 434, 92, 417v, 441v [2 r.], 447v; *HistRzym* 133 [2 r.]; *RejZwierz* 110; *BielSpr* 64v; Scena – Lietuik [!], buda z gałęzią, chłodnik. *Calep* 952b, 952b; W mieście zaśię acz rowne kamienice wftaię/ Rzekłbyś że tam ialkołki/ lub kreći mieszkaię. Kształtem Americkich bud rowno się złączyli *Kmita* C3v.

Wyrażenie »buda leśna« (2): Anim ia tego sobie za niewczās poczynał/ W budzie leśney się przespąć/ y nad itady chodzić. *KochOdpr* B3v; *StryjKron* 250.

»owczarska buda«: y obrał [Pan] sobie slugę wiernego Dawidę/ ktorego przełożył ludowi swemu/ a nalażł go miedzi owczarzkami budami *RejPs* 117v.

Szereg: »buda, szopa, namiot«: [Obegnańcy zeszli z zamku i zapalili wszystkie oboz Krola Władysława] tak budy/ szopy/ iako namioty *BielKron* 355.

2. *Kram, stragan, budynek, w którym się coś sprzedaje; penesticalia (pl) BartBydġ; taberna Mymer*¹, *Cn; bibliopoleum Mącz; pergula Calep* (14) : Taberna. Buda. *Mymer*¹ 31; Ich zbudy yakuba korba rzeczy nyzey opiflane thesz pokradł *LibMal* 1551/159v, 1546/112v, 113, 1551/158v, 159v; Bibliopoleum. Budę w której xięgi przedaię. *Mącz* 24d, 171c; Pergula – Salia item podfionek gąnek. Buda do przedawanię, kramarnia. *Calep* 781a; A złodzieiek nowotny/ [...] Gdy po iarmarku bywa/ gdy kramnice znoszą: Vmiata pod budami; chocia go nie proszą. *KlonWor* 36.

Wyrażenie: »buda kramna«: Item zeznal dobrowolnye yfch Budę kramna Jaduigi Cerwowej thesz na Rynku wyarmark pothny therafz buda dwye lyeczye wyerzchem wilupill wnozi *LibMal* 1551/159.

»buda kupiecka« (2): Item powyada yfch on sfam dzifzyeyfchey Noczi budę kupieczką Chczial wilupicz *LibMal* 1547/128v, 1551/158v;

W przen (1) : [Epikurowie] Ktorzy choć otych swych fałszywych a nieśmierthelnych dufzach twirdzą/ a wždy żywot nie pobożny wiodą/ y kupiectwo wtawiczne w budach swych prowadzą tymi to dufzami. *GrzegŚm* A2v.

3. *Nadbudówka na pokładzie łodzi* (1) : Stega – Buda albo komora na łodzi. *Calep* 1004a.

4. *n-loc* (4) : *ZapWar* 1507 nr 1986; Item powyada yfch Michalek zbud wepniewach myafchkayaczi iefth mv dluzen za syedm kop liczakow *LibMal* 1547/132; [gdyby kto chczial obejrzyć Polskie rzeki] Ropę/ Nidę/ San/ Wieprz/ Drzewicę/ Pilicę/ Wolborę/ Narew/ Bug/ Bzura/ Budę/

Ofíá/ Motłáwá/ Dźwiny/ Wiliéy/ Niémnu/ y rzek inłzych pogránicznych zániechawáiąc *Oczko 7v*;
SarnStat 917.

Synonimy: 1. chać, chałupa, chłodnik, chromina, dom, komora, kuczka, letnik, namiot, szalasz, szopa; 2. kramarnia, kramnica.

KN